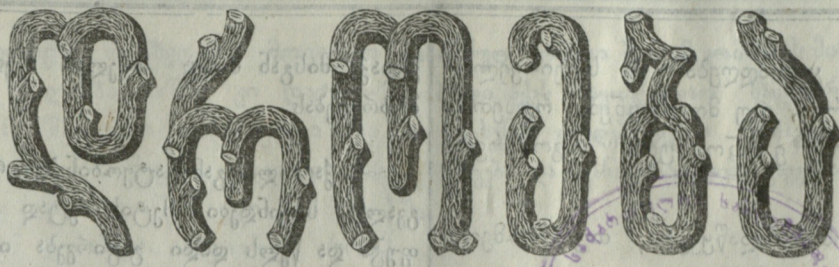

რედაქცია

გოლოვინის პროსპექტზე თავ. მუხრან ბაცონის სახლში... ვაჭარების მიღება თბილისში «დროების» რედაქციის...

შანი განცხადებისა

სეროქონზე რვა კაც. განცხადება მთელს ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზედ... თუ საქართვება მოიხროს, რედაქცია გაასწორებს...

გამოდის ყოველ დღე ორ შაბათს ბარად... ცალკე ნომერი «დროებისა» ღირს 5 კაპიკი

ტელეგრაფი

(ჩრდილოეთის სააგენტოსი.)

20 აგვისტოს.

კონსტანტინე. 12-ს აგვისტოს. მათი უმაღლესობა მარიამ შავ-ღეს ასული მობრძანდა ჭრედენს-ბორგის სასახლეში...

გარდაცვალების გამო ხელმწიფის სასახლეში დადგენილია მგლოვიარება ხუთი დღის განმავლობაში.

გამოცხადებულია საქვეყნოდ ჯარის მოწვევის სიები 1883 წლისა გუბერნიებათ და მაზრებათ.

განდაწვეტილია ცვლილება შემოიღონ სამხედრო ოლქების არტილერიის მმართველობათა შტატებში...

ზოლტავის გუბერნატორი ბილბასოვი, თანახმად თხოვნისა, დათხოვნილია სამსახურიდან ავადმყოფობის გამო.

ზალსბურლი. აქ ჩამოსულს გრაფს კალნოკის ხანგრძლივი

მოლაპარაკება ჰქონდა დღეს და გუშინ ბისმარკთან.

პარიზი. «Journal de débats» გვაცნობებს, რომ საფრანგეთის მთავრობას განუზრახავს კრედიტის თხოვნა...

ბუხარესტი. ათ-დღიურ კარანტინს დენაის პორტებში ძალია აქვს მხოლოდ იმ გემების შესახებ...

იკაშისი. დღეს გაგზავნეს აქედამ რუსეთში 350 ფუთი და 12 გირვანქა ოქრო.

მოდინი. ნავოსნობა მდინარე დნესტრზე შესწავლა წყლის დაპატარავების გამო.

კომისიამ, რომელსაც მინდობილი აქვს ეპერინგ-მოგილევის რკინის გზის გაკეთება...

ბარნი. უკანასკნელ დღეების განმავლობაში ქვემო ევკაპტეში მოკვდა ხოლერით მხოლოდ 3 კაცი...

სტამბული. ჩერნოგორიის მთავარი ნიკოლოზი დათანხმდა ოსმალთა-ჩერნოგორიის მიწაზე ახალის სამზღვრის გაყვანაზე...

21 აგვისტოს.

პეტროპოლისი. გამოცხადდა უმაღლესი ბრძანება შესახებ ოლქის სამხედრო-სასამართლოების შტატებისა.

«Новое Время» ვაჭურობინებს, რომ რადგან ბოლგარისა და რუმინისთან ვაჭრობა თან-და-თან

ცხოველდება, ამის გამო შემდეგში იქნება წესიერი მსვლელობა ცეცხლის გემებისა რუსეთისა და დენაის ნავრებზედ მდებარე ნავთსადგურებს შორის...

ალექსანდრია. ოქციციდურის ცნობებიდან სჩანს, რომ 20 აგვისტომდე (1-ლს სექტემბრამდე) ხოლერით მოკვდა 27,318 სული.

პარიზი. ანამის ხელმწიფემ ვაღადა იდო, რომ ჩინეთთან პირდა-პირ დამოკიდებულება აღარ იქნა.

ზაბრეში. ზაგორიები უწესობა უფრო და უფრო ძლიერდება. სამინისტროს მრჩეველი დავიდი, რომლის განკარგულებამ სანელმწიფო განცხადებებზედ ვენგრეთის ზედ წარწერებით არეულობა მოეხდინა...

თბილისი, 22 აგვისტო.

რუსეთში არსებობს საერო და კერძო მიწის მფლობელობა. ბევრჯერ ჰქონდა მწერლობას და მართებლობას სჯა იმაზე, თუ რომელი მათგანი უმჯობესია რუსეთის კეთილ-დღეობისათვის...

«დროების» ქელტონი, 23 აგვისტო.

ხა კომპონიდა

საკვირველს და ამასთანავე შემადრწუნებელს მოვლენას წარმოადგენს ჩვენი საზოგადოებრივი აზრის აწინდელი მიმდინარეობა, მიმართულება...

უწივენი საზოგადოებას ერთგულს სამსახურს... იქ სადაც ცხოვრობა კარონიერს წარმატებითი გზაზე სდგას...

საზოგადოების, ხალხის თაოსნობისათვის... აწინდელს ჩვენს ცხოვრებას რომ დააკვირდეთ, აღვივალ დაინახეთ...

დობრივი თაოსნობის აღორძინებაზე, ამ უკანასკნელის გაცხოველებაზე, რას ვხედავთ ეხლა? — შოველთების და ყველაფერში ვიჩიეთ...

მრავალი მასალა მოგროვდა მიწის მფლობელობის შესასწავლად და შე-

ამ ქაზად ყოველს ეკონომიურ საგანს მეტად დიდი მნიშვნელობა აქვს რუსეთის ცხოვრებაში. ეკონომიურმა საქმეებმა საზოგადოდ მიიპყრეს მთელის მერობის ყურადღება, და ყველამ შეიგნო, რომ ხალხთა მომავალი, კეთილ-დღეობა და პოლიტიკური წყობილება ერთობ მჭიდროდ არის შეკავშირებული ეკონომიურ ცხოვრებასთან.

ამის გარდაწყვეტა, თუ რომელი ფორმა მიწის მფლობელობისა საუკეთესოა, — ამ ქაზად ერთობ საჭიროა, რადგანაც რუსეთში მეურნეობა, მრეწველობა და ვაჭრობა ვერა სდგანან იმ ხარისხზე, რომელზედაც მათ შეეძლოთ იდგნენ, თუ რომ მათი დამატარებელი მიწები არ არსებობდნენ.

ამ ქაზად ყოველს ეკონომიურ საგანს მეტად დიდი მნიშვნელობა აქვს რუსეთის ცხოვრებაში. ეკონომიურმა საქმეებმა საზოგადოდ მიიპყრეს მთელის მერობის ყურადღება, და ყველამ შეიგნო, რომ ხალხთა მომავალი, კეთილ-დღეობა და პოლიტიკური წყობილება ერთობ მჭიდროდ არის შეკავშირებული ეკონომიურ ცხოვრებასთან.

ამ ქაზად ყოველს ეკონომიურ საგანს მეტად დიდი მნიშვნელობა აქვს რუსეთის ცხოვრებაში. ეკონომიურმა საქმეებმა საზოგადოდ მიიპყრეს მთელის მერობის ყურადღება, და ყველამ შეიგნო, რომ ხალხთა მომავალი, კეთილ-დღეობა და პოლიტიკური წყობილება ერთობ მჭიდროდ არის შეკავშირებული ეკონომიურ ცხოვრებასთან.

ლას ყურადღება. ეს საკვირველიც არ არის, თუ მოვიგონებთ რუსეთში ხალხის ეკონომიურს მდგომარეობას.

ამ ქაზად ყოველს ეკონომიურ საგანს მეტად დიდი მნიშვნელობა აქვს რუსეთის ცხოვრებაში. ეკონომიურმა საქმეებმა საზოგადოდ მიიპყრეს მთელის მერობის ყურადღება, და ყველამ შეიგნო, რომ ხალხთა მომავალი, კეთილ-დღეობა და პოლიტიკური წყობილება ერთობ მჭიდროდ არის შეკავშირებული ეკონომიურ ცხოვრებასთან.

შინაური შრომისა

ჩვენ შეიძლება, რომ ამ ქაზად ყულა მზრის უფროსები უფროდ გამოუწყევათ თბილისში რადაც საჭირო საქმის გამო.

რუსულის თვარის ანტრუპონომი ბ. თვითოევი აცხადებს, რომ 30 აგვისტოდამ დაიწება რუსული ოპერები და 19 სექტემბრიდან კომიკური ოპერები. ოპერის არტისტებს შორის ბუენი ისევ მარშანდულები არიან.

ბ. სპეკლავი, ქუთაისის ახალი გუბერნატორი, ქუთაისის მოსულა შემდეგ მისდამი მბარებულის გუბერნიის დაჯლისა. მატრიალურად დატეული

ამ ქაზად ყოველს ეკონომიურ საგანს მეტად დიდი მნიშვნელობა აქვს რუსეთის ცხოვრებაში. ეკონომიურმა საქმეებმა საზოგადოდ მიიპყრეს მთელის მერობის ყურადღება, და ყველამ შეიგნო, რომ ხალხთა მომავალი, კეთილ-დღეობა და პოლიტიკური წყობილება ერთობ მჭიდროდ არის შეკავშირებული ეკონომიურ ცხოვრებასთან.

ქაზაქი მისგან მანტ მოელის სულის მობრუნებას.

ქართლიდან გვატუობინებენ, რომ გვალვამ სიმინდები მეტის მეტად გაფუჭა და წელს დიდი გაჭირვება იქნება.

ქართული დრამატიული დასი ჯერ არ შემდგანა და მოთაობის ვინ ვისრულებს ჯერ არ გაკვირება. წარსულს წამთარში დრამატიული საზოგადოების მართველობამ თავ. ი. ჭავჭავაძეს მანდო ახლად დასის შედგენა, მაგრამ აქამდის არა ისმის-რა. ჯანაყებენ მსოფლიო რაიოდე ანტრუპონომის მსურველს პირზედ.

ამ ცოტას ხანში დიდ მთავარს მისეულ ნიკოლოზის ძეს ბრწყინებში მოკლავან. იქ, თავის მამულში, ახირებს ერთი თვე დაჩნება და მეტე ისევ რუსეთს დაბრუნდება. ამ შემთხვევამ ბრწყინებში დიდ-დადი ხალხი შექება.

ჩვენ გვატუობინებენ, რომ რეინის გზის მატარებლებში დიდი არეულობა თურმე სდება. რადგანაც სოფლებიდან მომდინარე ხალხს ვაგონები ვერა-წყობის და ნახევარი მგზავრები სულ ფეხსედა სდგანან, რადგანაც დასჯდომი ადგილი ვერ უშოვნიათ.

ხმა გაგრცელდა, რომ ბათუმის და ბაქოს რეინის გზის ნავთის წამოღებას ვერ ერევა და ამის გამოცხობით ნავთის პირ-და-პირ ბათუმში ქანქანით გამომყვანი საზოგადოება სდგება.

მთიდან გვატუობინებენ, რომ მატულის მანანდა ძალიან დაცემულა და წვრილად ცხრის პატრონებს მუშტარი ჯერაც ვერ აუქნიათ.

ხმა გაგრცელდა, რომ ამ ცოტას ხანში ცხენების აღწრა უნდა მოხდეს რათა დასწლებით მანტ იცოდენ ვაგასამში რამდენი ცხენი იქნება.

ჩვენ შეიძლება, რომ ამ მოკლე ხანში საქველ-მოქმედა მიზნით სურამში ქართული წარმოდგენა იქნება. სხვა-

რო კალაპოტშია მოთავსებული. მაგრამ ამ გვარი შეხედულობა მართლაც ჩვენს თავ-მოყვარეობას აკმაყოფილებს, ჩვენს უძღურებას ჰუარავს და ამითი ვნების მეტს არას გვაძლევს. მართლაც და რა შუაშია მმართველობითი მზრუნველობა აი თუნდა ბანკების და «დებოების» (მაგ., ბორის საზოგადოების დებო) შესახებ, როდესაც ეს დაწესებულებანი და არსდნენ და არსებობდნენ კიდევ საზოგადობრივი თაოსნობის შემწეობით? მაგრამ ახა ახლა გასინჯეთ როგორ ასრულებენ თავიანთ დანიშნულებას ეს დაწესებულებანი და მაშინ შეიგნებთ—თუ რა შორს მანძილზე მიდის ჩვენი თაოსნობა, რა ღირსებისა და ფასისა ჩვენი შეერთებული საზოგადობრივი ძალა... შოველს დაწესებულებას ვაჩენის მეორეს დღესვე სიჭლოქე უნდება და მოკლეს ხანში ისე უძღურდება, რომ ყოველს აზრს

თა შორის ამ წარმოდგენაში მონაწილეობას მიიღებს ჩვენი ჩვენი მწერალი ქალი ეკ. გაბაშვილისა. ამავე საღამოს ქართულის დრამატიული დასის არტისტი გამართავს რამდენსამე ისტორიულ-ცხოველ სურათს. ტანისამოსი თურმე ახლად ბათუმში არის მომზადებული.

«ლომის» კორმპონენცია.

ს. ალი, 16-ს აგვისტოს. სოფელი ალი მდებარებს ბორის მახრაში, სურამის დაახლოებით ათს ვერსზედ. ამ სოფელში მცხოვრებთ რიცხვი კამერალის აწერით 112 კომლამდეა. ახლა კი ამ რიცხვმა იმატა და დღეს 200 კომლამდე იქნება. აქედან ოთხი მეხუთედი მართლ-მადიდებლის სარწმუნოებისაა და ერთი მეხუთედი (1/5) სომხეთ გრიგორიანისა. ეს სოფელი ყოველის-ფრით შემკობილია, როგორც სახნავი მიწებითა, ისე ვენახებითა, წისქვილებითა, წყლითა, და ეკლესიებითა. რაც შეეხება ჰაერს, ალიში, როგორც ტყის პირს მდებარე სოფელში, მშვენიერი ჰაერია. მას გარშემო არტყია არა დაშორებით წვრილა სოფლები, შალევი, ბროლოსანი, მინძათი, ახალ-უბანი, ნაბახტევი, ლუმატხო, ბრილი და სხვა. ეს სოფელი ძველად ნაქალაქევი ყოფილა და დღესაც აქ იპოვება ძველათ ნაშენი მშვენიერს პლანზედ ხუთი ქეთიკირის ეკლესია, ციხე, ძველი ქეთიკირის ნასახლოარები, ნამარნეები; აქ ხშირად პოულობენ ხენის დროს გლენები ქვევრებს და ძველებურს ნივთებს.—სამწუხაროდ ამისთანა მშვენიერი სოფელი დარჩენილა უსასწავლებლოთ; თუმცა, როგორც მოვიხსენეთ, სოფელი ისე დიდია, რომ არ გაუქირდება ერთი სკოლის დაარსება და შენახვა, სხვა გარშემო სოფლებიც რომ არ დაიშველიოს. ამ სოფელში იყო მამულების გამოჯენა, გლენები კი, როგორც ყოფილან, ისე ისე დარჩენ სახემწიფო მამულზედ მცხოვრებელათ; მაგრამ ბევრი წილი

და მწიფელობას ჰკარგავს. შოველს ჩვენს საზოგადო საქმეს მეტად ცხადად, თვალ-საზრისოდ ეტყობა უფერულობა, უმინარსობა, უძღურება და ყოველივე ეს კიდევ მიუტოლებელი შედეგია ჩვენი საზოგადოების უთაოსნობისა, უგზო-უკვლობისა. არ ვნებავთ საზოგადო საქმე, აი-ღეთ ქართველი კაცი კერძოდ. აქ ხომ უფრო შემადრწუნებელს და საოცარს სურათს შეეტაკებით. თუ საზოგადოების თაოსნობას, შეერთებულს საზოგადობრივი ძალას აწინდელს ჩვენს ცხოვრებაში თითქმის არა რაიმე მნიშვნელობა არა აქვს, კერძო კაცის თაოსნობაზე და ძალაზე ხომ უფრო მეტი უნდა ითქვას. ჩვენში შეუძლებელიც არის აწინდელს დროს კერძო კაცზე, ვითარცა მომქმედ პირზე, ლაპარაკი. თუ საზოგადობრივი ძალა ასე მკრთალი და უფერულია, კერძო კაცი ხომ უფრო უძღურ

სახელმწიფო მამულისა უსაბუთოდ უჭირავთ მეორე გილდის მოვარებასა და გლეხები კი მიწის ნაკლებულობას გრძობენ აქაც, როგორც ბევრგან სხვაგან. ამ სოფელში არ არის რიგიანი დაწყობილება. ზოგს, ვისაც არ ეკუთვნის, ოცის დღის მამული უჭირავს და ზოგს ერთი დღის უჭირავს აქცა. ადგილობრივ მოსამართლეებს ხომ ამაზედ სჯა არ შეუძლიანთ? და რომ სჯას შეუდგენ, სად გასაჯონ რაიმე საქმე სოფლის შესახებ, ამათ კანცელარიაც, ასე გასინჯეთ, არა აქვთ და არც დღეები აქვთ დანიშნული, თუ რა და რა დროს რა სარგებლობაზედ მოილაპარაკონ სოფლის თანადასწრებით. ამათი სამსაჯულო ადგილია ზამთრობით თბილი ბოსელი და ზაფხულობით რომელიმე სამიკიტნო ღუქანი; ყოველივე ამათი მსჯელობა შესდგება სიტყვიერათა და არა რაიმე საბუთებითა: თუმც ამათ დარიგებული აქვთ დაბეჭდილი დავთრები, რომელშიაც ყოველივე ამათი ნაწარმოები საქმეები უნდა ჩაიწეროს, მაგრამ ესენი საჭიროდ არა სთვლიან; ვგონებ ვერც არაფერს განსჯილს რამეს უპოვის ამათ კაცი ამ სამის წლის სამსახურში.

კანცელარიის უქონლობის მიზეზი ის არის რომ, ერთმა მამასახლისმა სოფელს კანცელარია ააშენებინა და როცა იმის გამოცემის დრომ მოატანა, იმან დაისაკუთრა და თავის მომიჯნავეს ადგილით მიჰყიდა. მეორემ საუკეთესო კანცელარია დაადგმევინა, მერმე დაუწუნა და ახალი ხის დიდი შენობა თვის სანაათ დაიდგა და ძველი პატარა ოთახი კანცელარიით გადაუტანა სოფელს. ამ ნაირის ოსტატობით ეს სოფელი პირქვე ემხობა; რადგანაც კარგად იციან ადგილობრივ მოსამართლეებმა, რომ ყველა ამაზე ხმას არაიენ ამოიღებდა რაკი რომ ახალმა მასრის უფროსმა მიიღო თანამდებობა და შეუდგა თავის მასრის დათვლიერებასა, მაშინვე ადგილობრივმა პრისტავმა გამოუცხადა მამასახლისებს, რომ კანცელარია სუფთად გქონდეთ შენახულიო

და დავთრები რიგზედ. მოგვცათ ღეთის წყალობა მაშინ კი დატრიალდნ: შეუდგათ ფაცი-ფუცი და ალიაქოთი. დაიწყეს კანცელარიის აშენება და, ვგონებ, ვერ კი მოასწრობენ დროზედ. სხვათრევ, როგორ დამალავენ თავიანთ უზრუნველობას და ბოროტ-მოქმედებას, ეს ღმერთმა უწყის. აგრეთვე პურის მაღაზიებისას რა პასუხს მისცემენ, ესეც არ ვიცი. მაგრამ სიას ამზადებენ რომ ვითომ გლეხებს წაუღიათ და ჯერ ისევე ზედა მართებთ. ზოგს თავებს დააბრალებენ, მაგრამ ორფხა თავები კი არ გევგონოთ—ოთხ ფხა თავებსა. იმედი გვაქვს, რომ ახალი მასრის უფროსის ხელში ისე ვერ იწავარდებიან სოფლის მოხელენი, როგორც წავარდობდნ აქამდინა.

რუსეთი

— გაზეთები იწერებან, რომ ჰას-პარტის წესის გაუქმების საქმე გარდაეკმა სხლად შემდგარ მმართველობის კომისიას. საქმის დაბოლოების შემდეგ კომისია გარდასცემს თავის გარდაწყვეტილებას სახელმწიფო რჩევას დასამტკიცებლად.

— როგორც იწერებან, შავი ზღვის ქლოტის და ჰორტუბის კომანდის ვიცე-ადმირალს ზეშურჯოს უგუე შემოუვლია შავი ზღვის ჰორტუბი მათ დასათვალიერებლად და შენობების გასაშინჯავად, რომელნიც ჰორტუბში შენდებან; ამბობენ, რომ მოკლე ხანში ვიცე-ადმირალი ზეშურჯოვი გაემგზავრება ჰეტერბურღში და იქ შეატყობინებს თავის აზრს ზღვის სამინისტროს. ამ დღებში ზეშურჯოვი და დეჰარბი წავიდნენ სეკსტრუბოლის ჰორტში. ამბობენ, ვითმც ზეშურჯოვის მისვლას ჰეტერბურღში გაემდინა აქვს შავი ზღვის ქლოტის გაუქმების ბრეჟქთან.

— კავკასიაში გამოუგზავნათ მე-37 დივიზიის უფროსი გრეზენშინკოვი, რომელიც მონაწილეობას მიიღებს ასლად

რი და თაოსნობას მოკლებულია. ამბობენ, ვითომ ჩვენში რომელიმე სასარგებლო საქმე უფრო კერძო პირის მცადინეობის ნაყოფია, ვინც საზოგადოებისაო და ამის მაგალითად თითო-ორთაო მართლაც და მოთაოსნე პირი მოჰყავთ. თითო-ორთაო პირებზე ვინ ამბობს. ასეც რომ არ იყოს, მაშინ ზომ მთელი საზოგადოება სრულიად დაღუპული იქმნებოდა, მაგრამ საქმე იმაშია—რამოდენად მოთაოსნე და მოღვაწეა საზოგადოდ ყველა განათლებული ქართველი კაცი. მკითხველი დამეთანხმება, თუ კი იმას თვალ-ყური უდევნებია ჩვენი ცხოვრებისთვის, რომ სხვა საზოგადოებაში ძნელად მოიპოვება კერძო პირი, რომელსაც არ უყვარდეს საზოგადო საქმე, ზრუნავდეს თავის ხალხისათვის, როგორც ჩვენს საზოგადოებაში... სად და როგორ, რა გზით შეუძლიან კერძო პირს

ალიკურგოს თაოსნობით, როდესაც იგი საზოგადოებაში თაოსნობის გაცემით ვერ სწავლობს, აღმზღელ მაგალითებს ვერ ჰპოვებს. მკითხველი როდი უნდა მოტყუდეს მაღალი წრეების რახა-რუხით, საზოგადო საქმეზე ჩნაგილით. შმრავლესობა მოკლებულია... თაოსნობას და თუ განუპირებულ სიტყვებს—მერე რა ნაირს სიტყვებს!—ისერის, ეს სრულიად არაფერს არანიშნავს, რადგანაც:

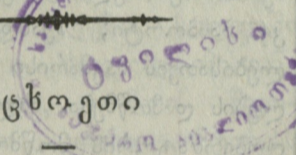
«სიტყვა—სიტყვა,
საქმე ვი—სესხა.»

ამის შესახებ დიდი ბაასი იყო აღძრული ჩვენს ჟურნალებში. ჩვენ ვხვალა აქ არ შეუდგებოთ იმის განხილვას—რა არის მიზეზი აწინდელი ჩვენი ახალ-გაზღობის უძლიერებისა—ყალობი, არა-ხალხისური სწავლა-განათლება, თუ შეუთვისებლობა ვერცელი ვეროპიული მეცნიერებისა,

დანამსულ კომისი ში; ამ კომისიას მინდობილი აქვს საყოველთაო სამსჯედრო და საცხენო კალდებულების ბრეჟქტის შემუშავება და განხორციელება კავკასიაში.

— გაზეთები გატყობინებენ, რომ რუსეთში სახელმწიფო საზღვრების შესახებ აღსაყვება წელიწადში თორმეტი მილიონი მან.

— მოსკოვიდამ იწერებან, რომ გაგრეტელებულა ყალბი კუბონები შინგანის სესხის ბილეტებისა შემდეგი №-ისა 18352, 18358, 18350 და 18368; ბილეტის ნომერი ყველა კუბონზედ ერთი და იგივეა—29. ამ კუბონების გამსაღებლები გასაღების დროს თუ შეამხიეს, რომ საქმე ცუდად არის და—სიყალბე აშკარავდება, კუბონებს გადაჭრან და გაბანს ხლამე. ნაკვისტოს ბოგაროდის მასრში იანმარკის დროს ბუკრი შეუტყუებულათ ხლხსისთვის ამ გაბრი კუბონები და ისე კარგად უოფილან გაკუთებულები, რომ თვით ძლიან გამოცდილს ვაჭრებსაც ვერ შეუტყუათ და მოტყუებულან.

უცხოეთი

— პოლშელებს განუზრახავთ ძველი აუგონ თავიანთ გამოჩენილს პოეტს და მწერალს ადამ მიცკევიჩს. ამ საგანის განსახილველად შეიკრიბება კომიტეტი ქალაქს ქრაკოვში.

— საფრანგეთის სამხედრო მინისტრს ტიბოდენს შემოუვლია საფრანგეთის სამხედროები და დარწმუნებულა რომ იგინი ჯეროვანად არიან გამაგრებულნი და დატულნი. ტიბოდენის მოგზაურობის გამო, პარიკის გაზეთებმა დაბეჭდეს აღწერილობა ახალ სიმაგრეთა, რომელნიც აგებულნი არიან ამ ათი-თხუთმეტის წლის განმავლობაში შერმანის სამხედროზე. გაზეთები ამშვიდებენ საზოგადოებას და არწმუნებენ მას, რომ საფრანგეთის სამხედროები მიუვალნი

მისი მეთოდისა. ჩვენ მხოლოდ აქ ვიტყვი, რომ ერთი და მეორეც რაც უნდა იყოს მიზეზი, ჭკბტი ჭკბტად რჩება და ყველასათვის ცხადია, რომ უმეტეს ნაწილად ჩვენი ახალგაზდები საზოგადო საქმისათვის უსარგებლონი არიან და მალე, ძალიან მალე, უარ-ჰყოფენ იმას, რასაც:

«ქსწავლას მამები,
პრეჟესორები
მათთვის მოცდილნი, მათთვის მქდაგნი,
მათ ასწავლებენ
და მზად აქლეკნენ,
რაც შეეძინათ საუგუნოებს!»

უბა მიხედ-მოიხედეთ, ჩემო ბატონო, აქეთ-იქით და მაშინ შეიტყობთ—სად და რისათვის იღწვის, ერთგულად მუშაკობს ქართველი ახალგაზდა. მითი იქ იხრის კისერს, მეორე აქ იღრეს მუხლს და ყველას კი

არიან გერმანიელ ჯარებისთვის. ზაზეთი «Temps» იმ წიგნიანთა რაკობს, ვითომც ტერიტორიებისათვის აუცოლებელი იყოს. ნუ თუ ჩვენ ვერ გამოვიმეტებთ, ამბობს გაზეთი, რამოდენიმე მილიონს ჩვენი უმთავრესი გზების გასაფუჭებლად, თუ მოვიგონებთ როგორ მოილტვოდა საბერნი-დამ შლონ ში მთელი არმია, რომელშიაც ისეთი არაიენ გამოჩნდა, ვისაც გაებდნა აფეთქებინა მოგების ერთი შეიღთავანი ტონდლი და მით შეეჩერებინა ოთხი ან ხუთი კვირის ვადით მტრის ჯარი პარიკზე მიმავალი! მხლა ყოველისფერი მზად არის; მათული აერთებს ფორტს არშს ასაფეთქ მინებთან; საჭიროა მხოლოდ ერთი ნაპერწკალი აფეთქების მოსახლენად. შოველს პუნკტში, ყოველს რკინის გზაზე მრავლდება კუნტული, რომელშიაც ჩაიდება დინამიტი. როგორც ჩვენში, ისე ყველა ამ უსულო საგნებში, მოიპოვება თესლი აოხრებისა და აკლებისა. მწერალი ტიბოდენი დღეს 23-ს აგვისტოს, გაემგზავრება ლიონში; იქიდან წაეა ალპის სამხედროზე იქაურ სიმაგრების დასახლდავად.

— შიანსკენელი პოლიტიკური ცნობები გვარწმუნებენ, რომ შეროპის პოლიტიკაში არა სუფევს მყუდროება და სიმშვიდე. მველა სახელმწიფოებს რალაც საიდუმლო განძრახვა აქვთ გულში, თუმცა დიდი გამჭირახობა არ არის საჭირო მათის გულის წადილის შესატყობად: ყველანი ერთი-ერთმანერთს შესცქერიან რა მეგობრულის და ძმურის განზრახვით, თუმცა ერთმანერთს არწმუნებენ, ვითომც ერთი-ერთმანერთს არაიეთარ ხიფათს არ უმზადებენ. მაგრამ ვისაც ესმის რა საგანია პოლიტიკა, უეჭველია, მიხედება, რომ სახელმწიფოთა ესრეთი ერთმანერთისადმი საქციელი და დაუნდობელი მოპყრობა სიკეთეს არ მოასწავებს.

შეროპის სახელმწიფოები მრავალი წელიწადია, რაც მოწადინებულნი არიან თავიდაც ფხამდე შეიარაღდნ არა მარტო თავიანთ მშვიდობის და დევ ზურგი შეუქცევა «ჭაბუკის ოცნებებისათვის» და მოხუცებულის გამოკლილებით გუნდრუქს უკმევს ცხოვრების სიტკობებს. მართლაც და რა მალე ჰქრება ჩვენი ლიბერლობა! ბევრი ამ ლიბერლობას სტოვებს სამშობლოს სამხედროზე, ღარილის ვიწროებში, ან შოთის ნაპირზე, მაგრამ ამას თავი დაეანებოთ. ჩვენ ვლაპარაკობთ საზოგადობრივ თაოსნობაზე და თუ უმრავლესობა ახალ-გაზღობისა მოკლებულია ამ თაოსნობას, სხვებზე ხომ უფრო მეტი უნდა ითქვას...

ნ. ურანელი.

გორი,
16 აგვისტოს.

საცვლოდ, არამედ სხვის გასაგლეჯად. **თუ** რომელიმე სახელმწიფო ცდლობს მშვიდობიანად იცხოვროს, ის მაინც იძულებულია თვითონაც შეარაღდეს, და დიდი სიფხიზლიც ჰმართებს. რაოდენიმე სახელმწიფოთა წყალობით მთელი მეროპა საომარ ფეხზე უნდა დადგეს და ნიადაგ მზად უნდა იყვეს გამწარებულის ბრძოლისათვის. რასაკვირველია ესრეთი საქმეთა წყობილება ბევრს ხარჯსა საჭიროებს და ვნებს აძლევს, როგორც თვით სახელმწიფოთა, აგრეთვე ხალხთა, ამცირებს ამ უკანასკნელთა სიმდიდრეს, სჩაგრავს მეცნიერებას, მწერლობას და უწყალოდ დევნის მამულის შეილთა; მაგალითად, პრუსიიდან, საფრანგეთთან ომის შემდეგ, მრავალი ხალხი მიიღეს ამერიკისკენ, რადგანაც ვერ აუტანია სამშობლო საქმეთა წყობილება და ბერმანის საზოგადოებრივი აღმოსაფრთხილებელი ამხედრდა თვითონაც და სხვებიც ამხედრა; ერთი-ერთმანერთს ულესვენ დანებსა და სისხლის ღვრას უქადიან. მინ არ იცის, რომ მეცნიერება, მწერლობა, მრეწველობა ამ უკანასკნელ წლებში შესამჩნევად დაიზარა, მეტადრე ბერმანიაში.

ამ ქამად, ბერლინის გაზეთების ანგარიშით, რუსეთსა ჰყავს პრუსიის სამხლევარზე 85000 კაცი, პრუსიას კი 60000. ოჭიციოზურ გაზეთების სიტყვით, პრუსიის სამხედრო სამინისტროსა აქვს სახეში ის გარემოება, რომ რუსეთს სამხლევარზე მეტი ჯარი ჰყავს; მაგრამ პრუსიას მეტი საშუალება აქვს სამხლევარისა კენ ჯარების მოსაგროვებლად. რუსეთის სამხლევარის გაყოლებით გაყვანილია რკინის გზა, გარდა მრავალი სხვა გზებისა. რუსეთს კი მარშაიდეგან მხოლოდ სამი თუ ოთხი რკინის გზა აქვს; გარდა ამისა ამ ქამად კეთდება სტრატეგიულად აზროთ გზები, რომელიც ლოდში შეერთდებიან. ბერმანია სხვა ფრიე უცქერის აღმოსავლეთის საქმეს, მაშასადამე რუსეთსაც; მან გაუთამამგამოუთამამა ბაოკანის ნახევარ კუნძულის სამეფოთა და დაუკავშირდა მათ. მხლა ერთი წემეტური გაზეთი, რომელსაც კავშირი აქვს მმართველ წრებთან და თვით ბისმარკთან, გაიძახის შემდეგს: ჩვენ ნემეტებმა, კარგად ვიცით, რა არის ომი და მსუბუქად არ ვეკიდებით მოსალოდნელს ომს რუსეთთან. არავის არა სურს ომი, არავის არა აქვს სურვილი გამოიწვიოს იგი; მაგრამ, ღმერთმა კი დაგვიფაროს, თუ სლავიანოფილთა უკიდურესმა დასმა რუსეთში აღანთოსიმძულვარე ჩვენდამი და შეუძლებლად შეიქმს სხვაფრიე მშვიდობიანობის დაცვას თუ არ პირისპირ ბრძოლით, მაშინ ჩვენ აღვმხედრდებით სალაშქროდ გულ-ცივად და გულდადინჯებულის მედგრობით დაწმუვნებულნი, რომ ვიცავთ სამართლიანს საქმესა. მართლაც ბერმანია გულცივად შეუდგება ომს, თუ მისი ინტერესი მოითხოვს ამას. ბისმარკის

წყალობით მთელი მეროპა ამხედრებულია, და მისი გაზეთი კი საფრანგეთსა სთვლის მეროპაშიერთად ერთ სახელმწიფოთ რომელიც მიშ ქვეშ ადგებს მშვიდობიანობას. **თუ** ბერმანის და რუსეთის შორის ომი აუცილებელია, მაშინ, რასაკვირველია, რუსეთიც გულ-დადინჯებით მოეკიდება საქმეს და დაიცავს თავის ინტერესებს; თუმცა ამ ქამად მისი ყურადღება მიქცეულია არა ომიანობაზე, არამედ შინაურ საქმეებზე და რეფორმებზე. რუსეთის მართებლობასა ჰმართებს დაუღალავი შრომა თავის ხალხის კეთილ-დღეობის მოსაპოვებლად და არა სისხლის ღვრა, მაგრამ შესაძლებელია ისიც ამხედრონ და გამოიწვიონ ბრძოლის ველზედ. ეს დიად საფიქრებელია, თუ მხედველობაში ვიქონიებთ ევროპის პოლიტიკის მიმდინარეობას.

— რუსეთის ზოგიერთა საბაჟოს განკარგულებებს უკმაყოფილება გამოუწვევია ბერმანიაში: 5 აგვისტოდამ ყველას ვინც კი ისურვებს რუსეთში შემოსვლას მოეკითხება ცალკე პასპორტი; აქამდის გერმანიელებისათვის საკმარისი იყო კონსულების დამოწმება, ეხლაც კი საჭიროა ლუბერნატორის მოწმობა; რუსეთის საბაჟოს მოხელეები, როგორც თვითონ ამბობენ, მოქმედებენ თავიანთ მთავრობის ბრძანებით.

განსხვავებული

ი. ა. კელიძე-გაბლიაროვის გერძო რეალურ სასწავლებელში (თბილისი, ბარონის ქუჩა, სახლი № 10) დამატებითი და მისაღები ეგზემენები დაიწყება 23 აგვისტოს, სწავლა კი 1 სექტემბერს. სასწავლებელში ოთხი ნორმალური კლასია, აგრეთვე მოსამზადებელი კლასი და კლასიკური განყოფილება. მოწაფენი მიიღებიან პანსიონერებათ, ნახევარ პანსიონერებათ და თავისუფალ მოსიარულებათ. (10—0)

ა. მირზაშვილის რეპეტიციის და მოსამზადებელი კლასები აცხადებენ, რომ მიღება მოწაფეებისა იწყება 22 აგვისტოდამ და სწავლა პირველს სექტემბრიდან. აღრესი: ბრიგოლ სოლომონისძის პესალომოვის სახლებში, ოპოჩესტენის ქუჩაზედ, ეგზარხის მოედანის მახლობლად. (20—6)

ჩვენ გვსურს ავიყვანოთ ყმაწვილები ნახლებნიკათ. (ქალი თუ ვაჟი სულ ერთია). მსურველთ შეუძლიანთ მოგვმართონ შემდეგის ადრესით: კუკიაში ახალი არსენლის ქუჩა ილიკო მანდივის სახლი № 24. (5—3)

ბიბლიოგრაფიული განცხადება

ბრძოლი, ანუ რჩეულთა ლექსთა კრება, მოზრდილ ყრმათათვის (დამატება «ბუნების კარისა»), შედგენილი იაკობ გოგებაშვილისაგან, დაბეჭდა და ისეილება გამომცემლის გრიჭოროვის წიგნის მაღახაში. ფასი ექვსი შაური; ვინც ერთად იყიდის ათს ეგზემპლარსა, წიგნი ხუთ შაურად დაეთმობა.

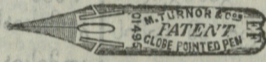
დედანი ქართული წერისა, შედგენილი იაკობ გოგებაშვილისაგან, იბეჭდება და საშემოდგომოთ მზად იქნება. დედანს თან მოჰყვება საწერი რეკულები, ლიტოგრაფიაში დაბეჭდილი და შიჭერის ფიგურები ბადით, რომელნიც შეკვთილნი არიან გერმანიაში. (10—5)

ინგლისის მაღახაში

თინს-აპოპუზანი **შაპ-მასტური**

ამაგრებს თმას და აღინდეფ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუში-სა 2 მან., გავსანით 2 მანეთი და 28 კან.

(100—29)

სავლობუსო **ქალმები**

რომლებითაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ, უსუფთაო ქაღალდი. ერთადერთი სააგენტო—ინგლისის მაღახია. იქვე აუარებული სხვა-და-სხვა ვარის ქაღაღები, ყოველსა სელისათვის—25% იაფად, ვინც სხვაგან იქვე: მელანი, ქაღალდი, განკურტები, რეკულები, ლაქი, კარანდაში, პენალი, ქაღაღები, ბუქსინიკები, შორს-სიგარები, ალბომები, რამპები, მაგნატლები, სამართებლები, სანთელი, სალესი, წარსეკები ჭურჭლების საწმედად (ბორაგსი), თეთრულისათვის, შატარა ხაღეი, იატაკისათვის კლიანკები, ტანტები, სავარძლები, სარკები, სავარცხლები, ბუზმენი, ხარები, ბინოკლები რეკუტები, ვატერპასები, მზის-სახათები, კომპასები, ტერმომეტრები, ტეკები, ნემსები, მაგნატები, სვისტოკი, ჰომოფი, ქამრები, სარტყლები, საყუდური, პრობები, საპრობები, კრანები, ფილტრები, შიოტკები, თავის. ტანისამოსის, ცხენის და პატენტისანი მაკინტოშები, კრავები, საეჭიძო ქაღალდი ვატერ-გლოზეტისათვის და სხვ. და სხვ.

პატაშკი—20 კ. (100—70)

მახანდა

ხორაგისა, რომელიც იყიდება თბილისის ბაზრებში, ლუქნებში და ხელდახელ 16 აგვისტოდამ 1 სექტემბრამდე 1883 წ.

გამომცხვარი შური რე.

სუთის ფეჭილისა	—	1 გირ.	5 კ.
აჭურის ფეჭილისა	—	3 გირ.	3 კ.
ველის ხარისხისა	—	1 გ.	3 კ.
მეორისა	—	1 გ.	2 1/2 კ.
იმავე ფეჭელ. თარხში გამომცხვარი:			
პირველის ხარისხისა	—	1 გ.	5 კ.
მეორისა	—	1 გ.	3 1/2 კ.
მესამისა	—	1 გ.	3 კ.
ჯვარის-მამის შური:			
პირველის ხარისხისა	—	1 გ.	5 კ.
მეორის ხარისხისა	—	1 გ.	3 1/2 კ.
მესამისა	—	1 გ.	3 კ.
ძროხის ხარისხისა			
პირველის ხარისხისა	—	1 გ.	8 კ.
მეორისა	—	1 გ.	7 კ.
სუგა	—	1 გ.	15 კ.
ცხვრის ხარისხისა	—	1 გ.	7 კ.

რკინის გზა

თბილისიდან ქუთაისისკენ მიდის 8 საათზედ და 31 წამ. დილით. თბილისიდან ხაშურამდინ 3 საათ. და 11 წამ. შუადღის უკან. თბილისიდან ბაქოსკენ 11 საათზედ და 11 წამ. ღამისა. ბაქოდან თბილისისკენ 10 საათზედ და 23 წამ. დილისა. ქუთაისიდან თბილისისკენ 12 საათ. და 25 წამ. შუადღ. უკან. ქუთაისიდან ბათუმისა და ფოთისკენ 5 საათზედ და 20 წამ. შუადღის უკან. ბათუმიდან თბილისისკენ 8 საათ. დილისა. ფოთიდან თბილისისკენ 8 საათ. და 45 წამ. დილისა. ფოთიდან ბათუმიდამ მომავალი თბილისში შემოდის 10 საათზედ და 25 წამ. ღამისა. ბაქოდამ მომავალი შემოდის თბილისში 7 საათ. და 49 წამ. დილისა.